

УДК 373.5.091:908(477)

О. М. Данилюк,

учитель художньої культури ЗОШ І–ІІІ ст. с. Озеро Ківерцівського району Волинської області

Сім чудес Ківерцівщини

Проект, 9 клас

Проект створює умови для реалізації учнівських умінь та навиків, розвиває інтерес до історії мистецтв рідного краю; спрямований на виховання поваги до минувшини, утвердження історичної пам'яті, формування естетичних смаків.

Ключові слова: проект, сім чудес, рідний край, архітектура.

Danyliuk O. M. Seven Wonders of Kivertsi Area.

This project helps to realize student's abilities and skills, develop an interest in deepening knowledge from the history of art of their native land; aims at pupil's aesthetic education, respect for their history and establishment of historical memory.

Key words: project, seven wonders, native land, architecture

Краю мій зелений, вічна дорога,
Там безсмертник в полі, в небесах гроза.
Припаду я серцем до твого порога,
Як твоя кровинка, як твоя сльоза.

М. Стельмах

Рідний край – то цілющі джерела, до яких пробивається гострий корінець людської свідомості, пробивається до життя, до знань, до наснаги.

Національні традиції формують моральні ідеали, переконання, бачення світу. В наш час, у зв'язку з піднесенням національної самосвідомості, прагненням кожної нації й народності до свого кореня, дуже гостро стоїть питання глибокого вивчення культурної спадщини кожного народу і, зокрема, її маленької частинки – краєзнавства.

Про багате минуле нашого Ківерцівського краю свідчать пам'ятки архітектури, що збереглися до наших днів. Проект «Сім чудес Ківерцівщини» спрямований на вивчення історико-архітектурних та архітектурно-релігійних пам'яток району.

Невід'ємна частина цих пам'яток – резиденція князів Радзивілів, що входить до переліку семи чудес Волині і є пам'яткою архітектури національного значення. Олицький архітектурний комплекс включає в себе прикрашену цегляними орнаментами Луцьку браму, Олицький замок, величний Троїцький костел, традиційну дзвіницю, Петропавлівський костел, Троїцьку православну церкву.

Цінними архітектурними пам'ятками нашого району й України є Святотроїцька церква в с. Тростянець (храм-фортеця), комплекс чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця у с. Жидичин.

Пам'яткою високого рівня української дерев'яної архітектури є церква Архістратиґа Михаїла

в с. Омельно. Шедевр волинської архітектури бароко другої половини XVIII століття – Стрітенська церква в с. Залісочі. Однією з цікавих архітектурних споруд, був, судячи із залишків, маєток сім'ї Габрієлі Запольської у с. Прилуцьке. Не можна обійти увагою і Святопокровську церкву с. Озеро, якій виповнилося 115 років.

Працюючи над проектом, діти мали змогу вивчити та дослідити культурно-архітектурні пам'ятки свого краю не просто як витвори мистецтва, а й як предмети глибоко символічні, які відображають бачення світу нашими предками.

Назва проекту: «Сім чудес Ківерцівщини. Історико-архітектурні та архітектурно-релігійні пам'ятки Ківерцівщини».

Цитата:

Архітектура – теж літопис світу:

вона говорить тоді, коли вже мовчать і пісні, і перекази.

Микола Гоголь

Ідея проекту: на основі особистих спостережень, вражень, опрацювань літератури дослідити визначні історико-архітектурні та архітектурно-релігійні пам'ятки рідного краю, створити буклет «Сім чудес Ківерцівщини».

Мета проекту: розвиток усебічно розвиненої гармонійної особистості на основі цінних історичних, культурних і духовних надбань українського народу; довести, що архітектурна спадщина рідного краю має великий вплив на формування національної свідомості особистості; усвідомлення національної гідності, подолання почуття провінційності, виховання поваги до своєї історії та утвердження історичної пам'яті, любові до культури рідного

краю; виховання здатності творчо сприймати прочитане і побачене, формувати естетичні та художні смаки.

Завдання проекту:

- ознайомити з історико-архітектурною та архітектурно-релігійною спадщиною рідного краю;
- визначити знаменні архітектурні пам'ятки Ківерцівщини;
- довести значення архітектурних пам'яток у національно свідомому становленні особистості;
- виховувати повагу до своєї історії, культури рідного краю, любові до рідної спадщини;
- презентувати електронний мультимедійний альбом на мистецькому заході;
- розробити буклет «Сім чудес Ківерцівщини».

Пізнавальна значущість проекту полягає в залученні учнів до дослідницьких дій, формуванні вмінь самостійної навчальної діяльності, систематизації опрацьованого матеріалу.

Тип проекту: дослідницько-пошуковий, інформаційно-мистецький.

Форма проведення: мистецький захід.

Обладнання: комп'ютер, мультимедійна дошка, відеопродукція, слайдові презентації, література.

Учасники проекту: учні 9–10 класів.

Тривалість реалізації проекту: 1 місяць.

Актуальність проекту. Архітектура – великий пласт національної культури, історії рідного краю, який має бути значим підґрунтям для виховання молодого покоління. Проаналізувавши архітектурні пам'ятки світу «Сім чудес світу», українські «Сім чудес України» та обласні «Сім чудес Волині», визріла ідея створення проекту «Сім чудес Ківерцівщини».

Очікуваний результат: виховати повагу до своєї культури та історії, утвердити важливе історичне значення архітектурних пам'яток рідного краю у становленні національно свідомої особистості.

Кінцевий результат: представити електронний мультимедійний альбом та буклет на мистецькому шкільному заході «Сім чудес Ківерцівщини».

Алгоритм проектних дій

1. Підготовчий:

- оголошення та обговорення теми проекту;
- визначення мети і завдань проекту;
- комплектування груп (об'єднання учнів у групи дослідників), конкретизація завдань для кожної групи, розподіл обов'язків;
- обговорення методів дослідження;
- вироблення алгоритму діяльності.

2. Практичний:

- планування послідовності дослідницьких дій;
- пошук джерел інформації;
- підготовка структури для аналізу мистецького твору (*додаток 1*)*;
- збір та систематизація матеріалів;

– підготовка мультимедійних презентацій (*електронні додатки*);

– підготовка доповідей до презентацій (*електронні додатки*);

– фоторепортаж (*електронний додаток*);

– оформлення результатів діяльності.

3. Заключний:

– підготовка проекту до захисту;

– захист і презентація проекту;

– оцінювання проекту.

Хід проекту

В океані рідного народу
Відкривай духовні острови!
В. Симоненко

Учитель. Доброго дня, шановні глядачі! Пропонуємо переглянути проект «Сім чудес Ківерцівщини. Історико-архітектурні та архітектурно-релігійні пам'ятки Ківерцівщини», який підготували учні 9–10 класів нашої школи в межах вивчення теми з художньої культури «Художня культура рідного краю».

«Художня культура» – саме такий курс входить до програми, який здійснюється відповідно до Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти в галузі «Естетична культура». Одним із завдань цієї програми є виховання потреби у творчій самореалізації та духовному самовдосконаленні особистості.

Архітектура – невичерпне джерело пізнання історії та культури, життєдайний ґрунт для спілкування поколінь.

Ми сьогодні з вами поговоримо про мистецтво архітектури рідного краю. Спостерігаючи за архітектурними пам'ятками, можна проаналізувати розвиток кожної держави, її звичаї та традиції. Архітектура – це літопис минулого, жива історія, яка збереглась до наших днів і розповідає про минувшину. Наші предки зуміли лишити слід після себе, а це уже мистецтво, яке ми повинні знати і донести наступним поколінням.

Розпочнемо екскурсію у минуле мистецькими стежками нашого Ківерцівського району в хронологічному порядку.

Лише у нашому проекті ви побачите:

- олицькі перлини волинського Версаля, 1558 р.;
- Святотроїцька церква у с. Тростянець, 1648 р.;
- чоловіча обитель у с. Жидичин, 1723 р.;
- храм Архістратига Михаїла в с. Омельно, 1776 р.;
- Стрітенська церква у с. Залісоче, 1784 р.;
- руїни маєтку сім'ї Габріелі Запольської в с. Прилуцьке, 1847 р.;
- Святопокровський храм с. Озеро, 1898 р.

Проект супроводжується мультимедійними презентаціями.

* Додатки і презентації – на CD цього номера.